

Rolnummer 1577
Arrest nr. 41/2000 van 6 april 2000

A R R E S T

In zake : de prejudiciële vragen over artikel 20, § 2, van de wet van 29 juni 1964 betreffende de opschorting, het uitstel en de probatie, over artikel 41 van het koninklijk besluit van 3 april 1953 tot samenordering van de wetsbepalingen inzake de slijterijen van gegiste dranken en over artikel 30 van de wet van 28 december 1983 betreffende het verstrekken van sterke drank en betreffende het vergunningsrecht, gesteld door het Hof van Beroep te Bergen.

Het Arbitragehof,

samengesteld uit de voorzitters M. Melchior en G. De Baets, en de rechters H. Boel, L. François, P. Martens, J. Delruelle, E. Cerexhe, A. Arts, M. Bossuyt en E. De Groot, bijgestaan door de griffier L. Potoms, onder voorzitterschap van voorzitter M. Melchior,

wijst na beraad het volgende arrest :

*
* * *

I. *Onderwerp van de prejudiciële vragen*

Bij arrest van 18 december 1998 in zake het openbaar ministerie en de Belgische Staat tegen M.-S. Neiryck, waarvan de expeditie ter griffie van het Arbitragehof is ingekomen op 22 december 1998, heeft het Hof van Beroep te Bergen de volgende prejudiciële vragen gesteld :

« 1. Schenden artikel 41 van het koninklijk besluit van 3 april 1953 tot samenordering van de wetbepalingen inzake de slijterijen van gegiste dranken en artikel 20, § 2, van de wet van 29 juni 1964 betreffende de opschorting, het uitstel en de probatie de artikelen 10 en 11 van de Grondwet doordat zij de toepassing, door dit Hof, van de bepalingen van de genoemde wet op de straf bepaald in artikel 35, § 1, van het genoemde koninklijk besluit onmogelijk maken;

2. Schendt artikel 30 van de wet van 28 december 1983 betreffende het verstrekken van sterke drank en betreffende het vergunningsrecht de artikelen 10 en 11 van de Grondwet doordat het de toepassing, door dit Hof, van de bepalingen van de wet van 29 juni 1964 betreffende de opschorting, het uitstel en de probatie op de straf bepaald in artikel 25, § 1, van de genoemde wet van 28 december 1983 onmogelijk maakt ? »

II. *De feiten en de rechtspleging in het bodemgeschied*

M.-S. Neiryck, voor het Hof van Beroep te Bergen beticht van misdrijven tegen het koninklijk besluit van 3 april 1953 tot samenordering van de wetbepalingen inzake de slijterijen van gegiste dranken en tegen de wet van 28 december 1983 betreffende het verstrekken van sterke drank en betreffende het vergunningsrecht, heeft verzocht de toepassing te kunnen genieten van de bepalingen van de wet van 29 juni 1964 betreffende de opschorting, het uitstel en de probatie.

Artikel 41 van het koninklijk besluit van 3 april 1953 staat de toepassing van de wet van 1964 op de in dat besluit voorgeschreven straffen niet toe, met uitzondering van de hoofdgevangenisstraf. Krachtens artikel 20, § 2, van de wet zelf van 29 juni 1964 kan de veroordeling met uitstel niet worden uitgesproken wanneer zij met name de straffen beoogt die zijn voorgeschreven bij dat artikel 41 van het koninklijk besluit van 3 april 1953. Artikel 30 van de wet van 28 december 1983 staat de toepassing van die wet van 29 juni 1964 slechts toe wanneer de straffen geen fiscaal karakter hebben.

Het Hof van Beroep stelt bijgevolg de hierboven vermelde prejudiciële vragen.

III. *De rechtspleging voor het Hof*

Bij beschikking van 22 december 1998 heeft de voorzitter in functie de rechters van de zetel aangewezen overeenkomstig de artikelen 58 en 59 van de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Arbitragehof.

De rechters-verslaggevers hebben geoordeeld dat er geen aanleiding was om artikel 71 of 72 van de organieke wet toe te passen.

Van de verwijzingsbeslissing is kennisgegeven overeenkomstig artikel 77 van de organieke wet bij op 1 maart 1999 ter post aangetekende brieven.

Het bij artikel 74 van de organieke wet voorgeschreven bericht is bekendgemaakt in het *Belgisch Staatsblad* van 10 maart 1999.

Memories zijn ingediend door :

- M.-S. Neiryck, wonende te 1300 Waver, rue Saint-Roch 20/3, bij op 9 april 1999 ter post aangetekende brief;

- de Ministerraad, Wetstraat 16, 1000 Brussel, bij op 16 april 1999 ter post aangetekende brief.

Van die memories is kennisgegeven overeenkomstig artikel 89 van de organieke wet bij op 26 april 1999 ter post aangetekende brieven.

De Ministerraad heeft een memorie van antwoord ingediend bij op 21 mei 1999 ter post aangetekende brief.

Bij beschikkingen van 26 mei 1999 en 30 november 1999 heeft het Hof de termijn waarbinnen het arrest moet worden gewezen, verlengd tot respectievelijk 22 december 1999 en 22 juni 2000.

Bij beschikking van 13 januari 2000 heeft voorzitter M. Melchior de zaak voorgelegd aan het Hof in voltallige zitting.

Bij beschikking van 13 januari 2000 heeft het Hof de zaak in gereedheid verklaard en de dag van de terechtzitting bepaald op 9 februari 2000.

Van die beschikking is kennisgegeven aan de partijen en hun advocaten bij op 14 januari 2000 ter post aangetekende brieven.

Op de openbare terechtzitting van 9 februari 2000 :

- zijn verschenen :

- . Mr. J. Bublot, advocaat bij de balie te Nijvel, voor M.-S. Neiryck;

- . Mr. W. Timmermans *loco* Mr. P. Traest, advocaten bij de balie te Brussel, voor de Ministerraad;

- hebben de rechters-verslaggevers P. Martens en E. De Groot verslag uitgebracht;

- zijn de voornoemde advocaten gehoord;

- is de zaak in beraad genomen.

De rechtspleging is gevoerd overeenkomstig de artikelen 62 en volgende van de organieke wet, die betrekking hebben op het gebruik van de talen voor het Hof.

IV. *In rechte*

- A -

Standpunt van de beklaagde voor het Hof van Beroep

A.1.1. De beklaagde voor het Hof van Beroep heeft het zaakvoerderschap aanvaard van een vennootschap waarvan de hoofdaandeelhouder, zonder dat zij daarvan op de hoogte was, vroeger veroordeeld was tot een straf die hem verbood de functie van bestuurder van een vennootschap uit te oefenen. In werkelijkheid was het de hoofdaandeelhouder die instond voor het beheer van de vennootschap die een restaurant uitbaatte. De beklaagde heeft daar in feite geen enkele beheersfunctie uitgeoefend.

De Administratie der douane en accijnzen heeft op de exploitatiezetel van die vennootschap een fles alcoholische drank aangetroffen en heeft daaruit besloten dat de vennootschap een slijterij van gegiste dranken uitbaatte en dat zij sterke dranken verstrekke zonder de openingstaks, bedoeld in het koninklijk besluit van 3 april

1953, en het vergunningsrecht, bedoeld in de wet van 28 december 1983, te hebben betaald. Op grond van die vaststellingen is tegen de beklaagde strafrechtelijke vervolging ingesteld.

Primair betwist de beklaagde voor het Hof van Beroep dat de betrokken feiten haar ten laste kunnen worden gelegd, maar subsidiair vraagt zij dat de wet van 29 juni 1964 betreffende de opschorting, het uitstel en de probatie op haar zou worden toegepast, wat niet wordt toegestaan door de bepalingen die het voorwerp van de prejudiciële vragen uitmaken.

A.1.2. Inzake het misdrijf tegen het koninklijk besluit van 3 april 1953 en tegen de wet van 28 december 1983 is, van de technieken van de personalisering van de straffen, enkel die van de verzachtende omstandigheden, voorgeschreven bij artikel 85 van het Strafwetboek, aanvaard, in tegenstelling met die van het uitstel, de opschorting van de uitspraak en de probatie. Er bestaat dus een verschil in behandeling tussen de misdrijven van gemeen recht, waarvoor de rechter over de twee personaliseringstechnieken beschikt, en de misdrijven tegen die twee teksten, waarvoor enkel de tweede techniek geldt.

De beklaagde geeft toe dat het onderscheid op een objectief criterium berust.

De twee wetgevingen hebben tot doel fiscale fraude tegen te gaan.

Het verband van evenredigheid tussen de betwiste maatregelen en die doelstelling is niet aangetoond. Volgens de beklaagde moet het afschrikkingseffect van een strafrechtelijke sanctie immers worden beoordeeld in het licht van enkel de gestrengheid van de wet *in abstracto*, en niet in het licht van de eventuele toepassing van personaliseringstechnieken van de straffen, die pas aan de orde komen na het begaan van het misdrijf, dat wil zeggen wanneer de sanctie niet langer een preventief, maar een repressief karakter heeft. De artikelen 10 en 11 van de Grondwet zijn dus geschonden.

Standpunt van de Ministerraad

A.2.1. Na te hebben gewezen op de evolutie in de wetgeving en de rechtspraak inzake het fiscaal strafrecht met betrekking tot de toepassing van de wet van 29 juni 1964 en de techniek van de verzachtende omstandigheden op de fiscale misdrijven, vastgelegd onder meer in de wet van 4 augustus 1986 en in twee arresten van het Hof van Cassatie van 3 januari 1990, stelt de Ministerraad dat het betwiste verschil in behandeling op een objectief criterium berust, gelet op het verschil tussen de geldboeten naar gemeen recht en de geldboeten inzake douane en accijnzen. In zijn arrest nr. 60/95 heeft het Arbitragehof bovendien het gemengd karakter, strafrechtelijk en fiscaal, van de geldboeten waarin artikel 25 van de wet van 28 december 1983 voorziet, toegegeven; die redenering kan worden toegepast op de geldboeten waarin artikel 35 van het koninklijk besluit van 3 april 1953 voorziet.

A.2.2. De uitsluiting van de toepassing van de wet van 29 juni 1964 op de misdrijven tegen het koninklijk besluit van 3 april 1953 is als volgt verantwoord : « De hevigheid van de alcoholsmokkel verzet zich tegen een verzachting van het strafstelsel terzake » (verantwoording bij het amendement dat aan de oorsprong ligt van de bepaling, *Parl. St.*, Senaat, 1963-1964, nr. 28/4, p. 5). Met betrekking tot de wet van 28 december 1983 heeft de wetgever ook zijn bedoeling te kennen gegeven om de misdrijven tegen die nieuwe reglementering streng te bestraffen (*Parl. St.*, Kamer, 1983-1984, nr. 571/11, p. 4).

Die maatregel is niet onevenredig. Het Arbitragehof heeft in zijn arrest nr. 60/95 reeds aangenomen dat « de wetgever die, volgens de parlementaire voorbereiding (*Gedr. St.*, Kamer, 1982-1983, nr. 571/1, pp. 2 en 5), de slijterijen van sterke dranken wil controleren door een relatief hoog vergunningsrecht in te stellen en die inachtneming van die regeling verzekert door te voorzien in geldboetes die vastgesteld worden onder verwijzing naar het bedrag van de ontweken belasting en niet ten opzichte van de hoeveelheid drank waarvoor geen vergunning bestaat en die ontdekt wordt bij een huiszoeking, [...] een maatregel [neemt] die niet zonder redelijke verantwoording is ». Bovendien wordt de toepassing van opdecimen op de geldboeten opgelegd door de in het geding zijnde wetsbepalingen geweerd; de toepassing van de wet van 29 juni 1964 voor de gevangenisstraffen blijft daarentegen mogelijk.

- B -

B.1. Artikel 20, §2, van de wet van 29 juni 1964 betreffende de opschorting, het uitstel en de probatie bepaalt :

«De veroordeling met uitstel is van toepassing op al de straffen die, vóór de inwerkingtreding van deze wet, krachtens bijzondere wetten niet met uitstel mochten worden uitgesproken, ter uitzondering van de straffen bedoeld in [artikel] [...] 41 van de wetsbepalingen inzake de slijterijen van gegiste dranken, gecoördineerd op 3 april 1953. »

Artikel 41 van het koninklijk besluit van 3 april 1953 tot samenordering van de wetsbepalingen inzake de slijterijen van gegiste dranken, ingevoegd bij artikel 28 van de wet van 6 juli 1967, bepaalt eveneens :

«De veroordeling met uitstel en de opschorting van de veroordeling, ingevoerd bij de wet van 29 juli [lees : juni] 1964 betreffende de opschorting, het uitstel en de probatie, zijn niet van toepassing op de in deze gecoördineerde wetten bepaalde straffen, met uitzondering van de hoofdgevangenisstraf. »

Artikel 30 van de wet van 28 december 1983 betreffende het verstrekken van sterke drank en betreffende het vergunningsrecht bepaalt :

«De veroordeling met uitstel en de opschorting van de uitspraak van de veroordeling, ingevoerd bij de wet van 29 juli [lees : juni] 1964 betreffende de opschorting, het uitstel en de probatie, zijn slechts van toepassing op de in deze wet bepaalde straffen die geen enkel fiscaal karakter hebben. »

B.2. Uit die bepalingen vloeit voort dat het uitstel en de opschorting van de uitspraak niet kunnen worden toegekend aan de personen die worden vervolgd op grond van de op 3 april 1953 gecoördineerde wetten, behoudens wanneer de in het geding zijnde straf een hoofdgevangenisstraf is, noch aan de personen die worden vervolgd op grond van de wet van 28 december 1983, behoudens wanneer de bedoelde straffen geen enkel fiscaal karakter hebben, terwijl die bepalingen van toepassing zijn op de personen die worden vervolgd voor misdrijven van gemeen recht.

De prejudiciële vragen hebben betrekking op de eventuele discriminatie die door die bepalingen in het leven wordt geroepen in zoverre zij betrekking hebben op de straffen die zijn voorgeschreven bij artikel 35, § 1, van het koninklijk besluit van 3 april 1953 en bij artikel 25, § 1, van de wet van 28 december 1983.

B.3.1. Artikel 20, § 2, van de wet van 29 juni 1964, dat die wet niet van toepassing verklaart op de straffen die geen hoofdgevangenisstraf bevatten, voorgeschreven bij de gecoördineerde wetten van 3 april 1953, is tijdens de aanneming van het amendement dat aan de oorsprong ligt van die bepaling, verantwoord door « de hevigheid van de alcoholsmokkel [die] [...] zich [verzet] tegen een verzachting van het strafstelsel terzake » (*Parl. St.*, Senaat, 1963-1964, nr. 28/4, p. 5). Artikel 41 is in de gecoördineerde wetten van 3 april 1953 ingevoegd door artikel 28 van de wet van 6 juli 1967, op suggestie van de Raad van State, om die wetgeving in overeenstemming te brengen met artikel 20, § 2, van de wet van 29 juni 1964 (*Parl. St.*, Kamer, 1966-1967, nr. 282/1, p. 17).

Ook artikel 30 van de wet van 28 december 1983 past in het kader van een wetgeving die ertoe strekt een strenge bestraffing te verzekeren inzake het verstrekken van sterke drank en inzake het vergunningsrecht (*Parl. St.*, Kamer, 1983-1984, nr. 571/11, pp. 1 tot 9). Op een algemene manier heeft die wet van 28 december 1983 « een dubbel doel : bepaalde hogere morele eisen en de fiscaliteit » (*ibid.*, p. 2). Wat de fiscaliteit betreft, beoogt de wet onder meer het verbruik van alcohol te ontmoedigen (*ibid.*). Wat de hogere morele eisen betreft heeft de Minister van Justitie verklaard :

« [Zij] hebben in de eerste plaats betrekking op de minderjarigen. Daar de sterke dranken meestal verstrekt zullen worden in drankgelegenheden waar men reeds gegiste dranken serveert, is dit ontwerp in zeer ruime mate ingegeven door de wetsbepalingen inzake de slijterijen van gegiste dranken, gecoördineerd op 3 april 1953 en gewijzigd bij de wet van 6 juli 1967. Er moet aan bepaalde voorwaarden inzake volksgezondheid en openbare zedelijkheid worden voldaan. Het is immers ondenkbaar dat om het even wie alcohol aan de man mag brengen voor gebruik ter plaatse. » (*ibid.*)

B.3.2. De betwiste maatregelen beantwoorden aan de aldus geformuleerde doelstellingen en zijn er niet onevenredig mee. Het staat immers aan de wetgever te oordelen of het aangewezen is de rechter te dwingen tot gestrengheid wanneer een overtreding inzonderheid het algemeen belang schaadt, vooral in een aangelegenheid die, zoals die welke het verbruik van gegiste en sterke dranken betreft, betrekking heeft op gedragingen die grote gevaren inhouden voor de volksgezondheid en de openbare zedelijkheid en de jeugdbescherming en die aanleiding geven tot een aanzienlijke fraude. Die gestrengheid kan eventueel niet alleen de omvang van de geldelijke straf beïnvloeden maar ook de aan de rechter geboden mogelijkheid om, wat dit betreft, de uitspraak van de veroordeling op te schorten of uit te stellen.

Om die redenen,

het Hof

zegt voor recht :

1. In zoverre zij de rechter niet toestaan de bepalingen van de wet van 29 juni 1964 betreffende de opschorting, het uitstel en de probatie toe te passen, wanneer hij de straf oplegt die is bepaald bij artikel 35, § 1, van het koninklijk besluit van 3 april 1953 tot samenordering van de wetsbepalingen inzake de slijterijen van gegiste dranken, schenden artikel 41 van dat koninklijk besluit van 3 april 1953 en artikel 20, § 2, van de wet van 29 juni 1964 de artikelen 10 en 11 van de Grondwet niet.

2. In zoverre het de rechter niet toestaat de bepalingen van de wet van 29 juni 1964 betreffende de opschorting, het uitstel en de probatie toe te passen, wanneer hij de straf oplegt die is bepaald bij artikel 25, § 1, van de wet van 28 december 1983 betreffende het verstrekken van sterke drank en betreffende het vergunningsrecht, schendt artikel 30 van de vermelde wet van 28 december 1983 de artikelen 10 en 11 van de Grondwet niet.

Aldus uitgesproken in het Frans en het Nederlands, overeenkomstig artikel 65 van de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Arbitragehof, op de openbare terechtzitting van 6 april 2000.

De griffier,

De voorzitter,

L. Potoms

M. Melchior